

**રહેમરાહે નિમણૂક પામેલ કર્મચારીને વર્ગ ઘટાડાને કારણે ધૂટા કરવાના થાય
તેવા સંજોગોમાં ફાજલનું રક્ષણ મળવા અંગે.**

ગુજરાત સરકાર, શિક્ષણ વિભાગ, દરાવ ક્રમાંક: બમશ-૧૦૦૩-૩૫૮૮-૧,
સચિવાલય, ગાંધીનગર, તા.૨૭-૪-૨૦૦૫

વંચાણે લીધા :

૧. ગુજરાત માધ્યમિક શિક્ષણ ટ્રિભ્યુનલ કેસ નં. ૨૭૮/૨૦૦૩ ચુકાદો તા. ૧૬-૩-૨૦૦૪
૨. ગુજરાત સેકન્ડરી એજ્યુકેશન ટ્રિભ્યુનલ કેસનં. ૩૪૦/૦૩ અને કેસનં. ૩૦૬/૪
૩. આ વિભાગનો દરાવ ક્રમાંક: બમશ-૧૨૮૩-૨૫૩૩-૧-૧, તા. ૨૧-૫-૧૯૯૪
૪. કમિનરશ્રી, મધ્યાહન ભોજન યોજના અને શાળાઓની કચેરીના તા. ૩-૧૨-૨૦૦૩
નો પત્ર.

આમુખ :-

રાજ્યની બિનસરકારી માધ્યમિક શાળાઓમાં ફરજ બજાવતાં શૈક્ષણિક તથા બિન શૈક્ષણિક કર્મચારીઓના આશ્રિતોને રહેમરાહે નોકરી આપવાની યોજના વિભાગના તા. ૪-૭-૮૮ ના દરાવથી અમલમાં આવેલ છે. રહેમરાહે નિમણૂક પામ્યા બાદ કેટલાક ડિસ્સાઓમાં વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યામાં ઘટાડો થવાને કારણે કે શાળાના વર્ગમાં ઘટાડો થવાના સંજોગોમાં શૈક્ષણિક તથા બિન શૈક્ષણિક કર્મચારીઓની સંખ્યામાં પણ ઘટાડો થાય અને તેવી પરિસ્થિતિમાં રહેમરાહે નિમણૂક પામેલ કર્મચારીઓને પણ ધૂટા કરવાના પ્રશ્નો ઉપરિસ્થિત થયેલ છે.

વિદ્યાર્થીઓના અભાવે બંધ થતી કે વર્ગમાં ઘટાડાના કારણે ઉભી થતાં પરિસ્થિતીમાં બિન સરકારી માધ્યમિક તથા ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાના ફાજલ શિક્ષકો/ કર્મચારીઓને રક્ષણ આપવાની નીતિ વિભાગના ઉપર વંચાણે લીધેલ ક્રમાંક (૩) ના દરાવથી અમલમાં આવેલ પરંતુ જો તા. ૩૦-૬-૮૮ પહેલાં કર્મચારીની નિમણૂક થયેલ હોય તો જ તેને ફાજલનું રક્ષણ મળવાપાત્ર થતું હતું. ત્યારબાદ થયેલ કર્મચારીઓની નિમણૂકને આ નીતિનો લાભ મળવાપાત્ર થતો ન હતો.

વર્ગ ઘટાડાને કારણે સાબરકાંઠા જીવલાની આર્યજ્યોત વિદ્યાલય, શામળાજીની શાળામાં રહેમરાહે નિમણૂક પામેલ કર્મચારી કંચનબેન અરવિંદકુમાર પટેલને નિયમોનુસાર ફાજલનું રક્ષણ મળવાપાત્ર થતું ન હોવાથી તેઓને ધૂટા કરવામાં આવતાં તેઓને ગુજરાત માધ્યમિક શિક્ષણ ટ્રિભ્યુનલ માં દાવા અરજી નં. ૨૭૮/૨૦૦૩ દાખલ કરવામાં આવેલ. ગુજરાત માધ્યમિક શિક્ષણ ટ્રિભ્યુનલના તા. ૧૬-૩-૨૦૦૪ ના ઉપર વંચાણે લીધેલ ક્રમાંક : (૧) ના ચુકાદાથી રહેમરાહે નિમણૂક પામેલ કર્મચારીને ફાજલનું રક્ષણ આપવા ચુકાદો આપવામાં આવેલ. દરમ્યાનમાં, રાજ્ય

ની અન્ય શાળાઓમાં પણ વર્ગ ઘટાડા/વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યામાં ઘટાડાને કારણે રહેમરાહે નિમણુંક પામેલ કર્મચારી સર્વશ્રી પંકજપુરી અમૃતપુરી ગોસ્યામી, સાબરકાંઠા અને શ્રી દશરથભાઈ લીલાજીભાઈ રાવળ, અમદાવાદને છૂટા કરવામાં આવતાં તેઓએ ઉપર વંચાણે લીધેલ ક્રમાંક (૨) મુજબ ગુજરાત સેકન્ડ સેકન્ડરી એજયુકેશન ટ્રિભ્યુનલમાં દાદ માગવામાં આવેલ.

ગુજરાત માધ્યમિક શિક્ષણ ટ્રિભ્યુનલ તથા ગુજરાત સેકન્ડ સેકન્ડરી એજયુકેશન ટ્રિભ્યુનલમાં દાખલ કરવામાં આવેલ કેસ અને તેના ચુકાદાને લક્ષ્યમાં લઈ રહેમરાહે નિમણુંક પામેલ કર્મચારીને વર્ગ ઘટાડા કે વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યામાં ઘટાડાને કારણે છૂટા કરવાના પ્રસંગે ફાજલનું રક્ષણ આપવાની બાબત વિચારણા હેઠળ લેવામાં આવેલ.

કારણ :

કાળજીપૂર્વકની વિચારણાને અંતે રાજ્યની બિન સરકારી માધ્યમિક શાળાઓમાં રહેમરાહે નિમણુંક પામેલ બિનગૈક્ષણિક કર્મચારીઓના ડિસ્સામાં જ્યારે વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યામાં ઘટાડો કે શાળામાં વર્ગ ઘટાડાને કારણે આવી રીતે નિમણુંક પામેલ કર્મચારીને છૂટા કરવાના પ્રસંગ ઉભા થાય ત્યારે નિમણુંકના પ્રકાર અને રહેમરાહે નિમણુંક પામેલ કર્મચારી પૂરતી નીચે દર્શાવ્યા મુજબની નવી નીતિનો અમલ કરવાનું આથી કારવવામાં આવે છે.

૧. બિન સરકારી માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓમાં રહેમરાહે નિમણુંક પામેલ બિન શૈક્ષણિક કર્મચારીને શાળામાં નિમણુંક બાદ વર્ગ ઘટાડા કે વિદ્યાર્થી સંખ્યાના ઘટાડાના કારણે છૂટા કરવાના સંજોગો ઉપસ્થિત થાય તેવા ડિસ્સાઓ પૂરતી જ આ નીતિ હેઠળ ફાજલનું રક્ષણ આપવામાં આવશે તે સિવાયના ડિસ્સાઓમાં ફાજલનું રક્ષણ મળવાપાત્ર રહેશે. નહીં. આ નીતિ અમલમાં આવ્યા પૂર્વ ના આમુખમાં દર્શાવેલ ત્રણેય કર્મચારીઓના ડિસ્સામાં આ નીતિનો લાભ મળવાપાત્ર થશે.

૨. આવા ફાજલ કર્મચારી જે શાળામાંથી છૂટા થયા હોય તે શાળા શરૂ થયાના પાંચ (૫) વર્ષની અંદર બંધ થયેલ ન હોવી જોઈએ.

૩. જે શાળામાં વર્ગ બંધ થવાના કારણે કર્મચારી ફાજલ થાય તે શાળાને આવો વર્ગ બંધ થયા પછી પાંચ વર્ષ સુધી નવો વર્ગ કોઈપણ સંજોગોમાં આપવામાં આવશે નહીં. વળી, જો શાળા ગ્રાન્ટેડમાંથી નોન ગ્રાન્ટેડમાં તબદીલ થતી હોય તો તેની પૂરતી ચકાસણી જીલ્લા શિક્ષણાધિકારીની કચેરીએ કરવાની રહેશે અને આવા ડિસ્સાઓમાં આ નીતિ હેઠળનો લાભ મળવાપાત્ર રહેશે. નહીં પરંતુ જે નિયમો અન્ય કર્મચારીઓ માટે અપનાવવામાં આવે તે જ નિયમો આવા ડિસ્સામાં પણ લાગુ પાડવાના રહેશે.

૪. ફાજલ કર્મચારીને સમાવવા બાબતમાં જીલ્લા શિક્ષણાધિકારીનો આદેશ આખરી ગણવામાં આવશે અને જો સંબંધિત કર્મચારી તેમને ફાળવેલ જગ્યા ઉપર નહી જાય તો તેને નોકરીમાંથી છૂટા કરવામાં આવશે અને પછી નોકરી ગમે તેટલા વર્ષની હોય તો પણ ગુજરાત માધ્યમિક શિક્ષણ વિનિમય, ૧૯૭૨ ના વિનિમય—૩૩ ની જોગવાઈ મુજબ તેમને વળતર આપીને છૂટા કરવાના રહેશે.

૫. જીલ્લાની કોઈપણ શાળામાં જગ્યા ન હોય તેવા કિસ્સામાં જો જેતે જીલ્લામાં કન્યા શાળામાં જગ્યા ખાલી હશે તો તેવી શાળામાં પુરુષ કર્મચારીને ફાળવવામાં આવશે અને તેને કન્યા શાળાએ સ્વીકારવાના રહેશે. જો કન્યા શાળા આવી ફાળવણી બાદ કર્મચારીને હાજર કરશે નહી તો શાળા સામે શિક્ષાત્મક કાર્યવાહી હાથ ધરવામાં આવશે.

૬. સંસ્થા ફાળવેલ કર્મચારીને હાજર ન કરે તેવા કિસ્સાઓમાં જેટલો સમય આવા કર્મચારીને કામ વગર પગાર ચુકવવો પડે તે ખર્ચ સંસ્થાને ચુકવવાપાત્ર નિભાવ ગ્રાન્ટમાંથી કાપી લેવામાં આવશે. જો શાળાને બિનશૈક્ષણિક કર્મચારીના પગાર જેટલી નિભાવ ગ્રાન્ટ મળવાપાત્ર ન હોય તો તેવી શાળાની નોંધણી રદ કરવા માટેની કાર્યવાહી જીલ્લા શિક્ષણાધિકારીએ કરવાની રહેશે.

૭. ફાજલ કર્મચારીને સ્થળ પસંદગીનો વિકલ્પ મળવાપાત્ર થશે નહી.

૮. ભાષાકીય કે ધાર્મિક લઘુમતિના પાયા ઉપર રચાયેલી સંસ્થાઓ ઘ્યારા ચલાવતી શાળાઓમાં સમાવવામાં આવશે. વિકલ્પે નિયમોનુસારની કાર્યવાહી કરી વિનિમય—૩૩ મુજબ વળતર આપી છૂટા કરવાના રહેશે.

૯. રહેમરાહે નિમણુંક પામેલ જે કર્મચારીને ફાજલ તરીકેનું રક્ષણ મળવાપાત્ર થશે તેને પ્રથમ માતૃ શાળાની નજીકની શાળામાં જે તે તાલુકામાં, તાલુકામાં જગ્યા ન હોય નજીકના તાલુકામાં અને જગ્યારે જે તે જીલ્લામાં જગ્યા ન હોય ત્યારે તે નજીકના જીલ્લાની શાળામાં સમાવવાના રહેશે અને તે પ્રમાણે પણ જગ્યા ન હોય તો રાજ્યના ગમે તે જીલ્લાની શાળામાં સમાવવામાં આવશે અને ત્યાં જવું જે તે કર્મચારી માટે ફરજીયાત રહેશે.

૧૦. બિનશૈક્ષણિક કર્મચારીની જગ્યા પ્રવર્તમાન નિયમોનુસાર વિદ્યાર્થીઓની કુલ સંખ્યા ઉપર આધારીત છે. પણ આસીસ્ટન્ટ કમ પટાવાળા જેવી ખાસ ચોકક્સ જગ્યાઓ ભૌતિક સુવિધા અને વર્ગોની સંખ્યાને ધ્યાનમાં રાખીને ઉભી થતી હોય છે અને આવી જગ્યાએ જગ્યારે રહેમરાહે નિમણુંકથી કોઈ કર્મચારીને સમાવવામાં આવેલ હશે અને તેને ઉક્ત

સંજોગોમાં ફાજલ થવાના પ્રસંગે ઉપાસ્થિત થાય તારે પણ ઉપર જગ્યાબા પ્રમાણેના નિયમો જ લાગુ પાડવાના રહેશે.

૧૧. કોઈપણ શાળામાં બિન શૈક્ષણિક કર્મચારીની જગ્યા ભરવાના પ્રસંગે રોસ્ટર પોર્ટિન્ટ પ્રમાણે જે તે જગ્યા અનામત કક્ષાના ઉમેદવારથી ભરવાની થતી હોય અને રહેમરાહે નિમણૂંક પામેલ ફાજલ બિન શૈક્ષણિક કર્મચારી જે તે જીવ્લા શિક્ષણાધિકારીશ્રી પાસે ઉપલબ્ધ હોય તો તેવા સંજોગોમાં ઉપલબ્ધ ફાજલ કર્મચારીથી જે તે જગ્યા ભરવાની રહેશે અને રોસ્ટર પોર્ટિન્ટ આગળ ખેંચી લેવાનો રહેશે.

૧૨. જો શાળામાં જગ્યા ખાલી પડે અને શાળાને જો ફાજલ કર્મચારી ફાળવવામાં આવેલ હોય તો નવી ખાલી પડતી જગ્યા માટે ના વાંધા પ્રમાણપત્ર આપેલ હોય અને ફાજલ કર્મચારી ઉપલબ્ધ હોય તો ફાજલ કર્મચારીની ફાળવણી કરવી. જો શાળામાં એક સાથે એક કરતાં વધુ જગ્યા ખાલી પડે અને ફાજલ કર્મચારી પણ ઉપલબ્ધ હોય તો તેને ફાળવણી આપવા આ પ્રમાણ ૧:૧ નું રાખવાનું રહેશે.

૧૩. નવી શરૂ થતી ગ્રાન્ટને પાત્ર માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાને ગ્રાન્ટની નીતિને અનુલક્ષીને ગ્રાન્ટને પાત્ર થતાં સમય લાગે તે દરમ્યાન આવી શાળાઓને પણ જીવ્લા શિક્ષણાધિકારીશ્રીની કચેરીમાં ઉપલબ્ધ ફાજલ કર્મચારીઓને ફાળવણી થયેલ ફરજિયાતપણે સ્વીકારવાના રહેશે અને આવા શિક્ષકોને ફક્ત પગાર ખર્ચ ગ્રાન્ટના રૂપમાં આવી શાળાને આપવાનો રહેશે.

આ હુકમો સરખા ક્રમાંકની ફાઈલ ઉપર કાયદા વિભાગની તા. ૧૮-૧-૨૦૦૫ અને નાણાં વિભાગની તા. ૨૮-૧-૨૦૦૫ અનુમતિને આધીન બહાર પાડવામાં આવે છે.

ગુજરાતના રાજ્યપાલશ્રીના હુકમથી અને તેમના નામે,

અરવિંદ ધરૂક, નાયબ સચિવ
શિક્ષણ વિભાગ